

Tutkimusmatka sanojen ja ilmiöiden avaruuteen ja itseensä avaruuteen

Tämän tehtävän mottona voisi olla vaikka:

”Jano uuvuttaa, mutta tiedonjano virkistää.”

Motto E.J. 7.4 2020 AD

Tee nettiavaruudessa tutkimusmatka sanojen, ilmiöiden ja itsen avaruuden avaruuteen. Toivottavasti kiinnostuksen rakettivoima vie sinua eteenpäin etkä teilaa tätä tehtävää jonain tylsyyden mustana aukkona, mitä se teilaaminen sitten alun perin tarkoittaakaan?

10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, ignition!

1. Me tiedämme mitä tarkoitetaan, kun sanotaan, että joku on ”kiikissä”, ”olla kiikissä”. Jokuhan on silloin jäänyt kiinni johonkin, on tilanteessa tai joutunut tilaan, mistä ei ole poispääsyä. Mutta mikä **kiikki** on alun perin? (Olisikin aika karmeaa juttu, jos kiikkiin joutuneella olisi nykyisin sama kohtalo kuin kiikkiin joutuneella oli ennen.)
2. Minä ehdotin Lasselle erästä asiaa. Lasse sanoi pohtivansa sitä ennen kuin antaa vastauksensa. Mitä tuo **pohtiminen, pohdinta** ennenvanhaan oli ja mikä se esine, **pohdin**, oli, jolla pohdittiin?
3. Me tiedämme mitä tarkoitetaan, kun sanotaan, että joku pääsee pälkähästä. Mutta mikä on (oli) **päläs**? Eipäs ole pahemmin tarvittu päläksiä tänä talvena.
4. On tosi ikävää, jos joku pilkkaa toista. Ei ole mukavaa jos joku tulee leimatuksi pilkkamisen takia. Mutta mistä se sana pilkata oikein tulee? Mitä **pilkaaminen** oli ”puuaikaan” ja mikä oli **pilkka**?
5. Asiat ovat oikealla tolalla silloin kun tehdään asioita oikealla ja hyvällä tavalla. Mutta mikä ihme se **tola** oikein on? Tola on joskus aika vaikea nähdä, ainakin oikeaa tolaa, niin samanlaisia ne usein ovat; oikea ja väärä.
6. Joskus saatetaan kysyä jostain asiasta, että ”mikä tän homman **punainen lanka** oikein on.” Punaisesta langasta on ainakin kaksi erilaista tarinaa, jotka saattavat olla ja todennäköisesti ovatkin tämän nykyisen punainen lanka -ilmaisun taustalla. Molemmat tarinat ovat jopa tuhansia vuosia vanhoja. Etsi langan pää ja keri se kerälle. Eräs buustinautti löysi kolme punaisen langan selitystä, mutta kaksi on kyllin.

7. Kovaäänisiä eli kaiuttimia kutsutaan joskus ämyreiksi. Mistä tuo kaiuttimia tarkoittava sana **ämyri** tulee? Ollaan kuulolla!
8. Missä Mr Dude on, kun hän on saarella joka on järvessä, joka on saarella, joka on meressä? Onkohan Dude ihan pihalla? Jos on, niin sitten hänellä on mahdollisuus olla oikeassa paikassa.
9. Mr Dude on selvästikin eksynyt. Hän on mies, joka ei tiedä minne menee ja kusta tulee. Missä Dude on kun hän on: On an island in a lake on an island in a lake on an island? Saatat löytää useampiakin paikkoja, mutta Dude on tyytyväinen kun löytää yhdenkin.
10. Vanhassa kansanlaulussa lauletaan: "Täällä Pohjantähden alla on nyt kotomaamme, mutta tähtein tuolla puolen toisen kodon saamme." Petri Laaksosen laulussa lauletaan vastaavasti: "Täällä Pohjantähden alla, korkeimmalla kukkulalla, katson kauas kaukaisuuteen, tulet uniin uudestaan."
Pohjantähti näkyy koko ajan samassa suunnassa eli pohjoisessa, koska Maan pyörimisakseli osoittaa lähes sitä kohti. Pohjantähti on siis koko ajan pohjoisen "kohdalla", sen ja pohjoisen taivaannavan etäisyys on vain yksi aste. Mutta asiaan. Pohjantähti on pohjoisen pallonpuoliskon taivaan keskustähti. Mikä vastaava ilmiö on maapallon vastakkaisella puolella. Mihin maan pyörimisakseli osoittaa maan eteläisellä puolella?

Onneksi olkoon?

Laskeutumismoduulisi pläsähti turvallisesti sanojen avaruudesta Tyyneenvaltamereen.